

KONFERENCE | KØBENHAVN

21. & 22. JANUAR 2015

[www.ibceuroforum.dk/bj](http://www.ibceuroforum.dk/bj)

NYHEDER  
KÆDEANSVAR  
RISIKOSTYRING  
KARTELTVISTER  
KONTRAKTSTYRING  
SAMFUNDSANSVAR  
SOCIALE KLAUSULER  
NYE SAMARBEJDSFORMER

# JURIDISKE UDFORDRINGER BYGGE & ANLÆG

HØR BLANDT ANDRE:

Koncerndirektør Arne Becker, MT Højgaard

Direktør for Strategi & Forretningsudvikling Martin Manthorpe, NCC Construction

Non Executive Director Birgit Wøiedemann Nørgaard

SAMT EKSPERTER FRA:

Green Building Council | Kammeradvokaten | Energistyrelsen | MOLT WENGEL |

Kromann Reumert | Horten | Københavns Kommune | Rambøll | Viltoft

# JURIDISKE UDFORDRINGER BYGGE & ANLÆG

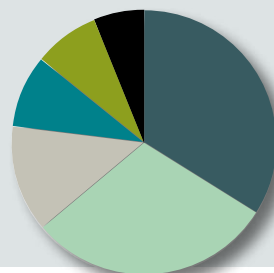
IBC Euroforum byder igen velkommen til konference om juridiske udfordringer i bygge- & anlægssektoren – konferencen, som samler hele branchen fra entreprenører, rådgivere, arkitekter og bygherrer til organisationer, myndigheder og advokater.

Konferencen byder denne gang på ny viden, inspiration og diskussion om følgende emner:

- Nye initiativer & kommende revision af AB systemet
- Sociale klausuler & kædeansvar – udfordringer & praksis
- Strategisk risikovurdering gennem kontraktstyring
- Nye muligheder for forhandling i EU-udbud – fokus på det gode købmandskab
- Brug af IKT og BIM i byggeriet – muligheder og udfordringer
- Når det går galt for de store entreprenører – hvad sker der & hvad kan man gøre?
- Aktuell konkurrenceret & byggeriet
- Byggeriets forsikringer – overblik & eksempler
- Øget inddragelse af entreprenørens kompetencer
- Bæredygtigheds certificering – anvendelse i praksis
- Totaløkonomi i byggeriet - Life-Cycle-Cost/Total-Cost-of-Ownership
- NYT charter om samfundsansvar i byggeriet

## MØD DINE KOLLEGER FRA HELE BRANCHEN

Konferencen henvender sig til alle aktører inden for bygge og anlæg, som beskæftiger sig med branchens juridiske udfordringer – det være sig hos entreprenører, rådgivende ingeniører, arkitekter og bygherrer til organisationer, myndigheder og advokatfirmaer. Deltagerne på den seneste konference fordelte sig som illustreret nedenfor:



# TALERLISTE

## ET TALERPANEL AF FØRENDE SPECIALISTER

Konferencens talere repræsenterer alle relevante juridiske aktører inden for bygge & anlæg – fra entreprenører, bygherrer, myndigheder, rådgivere til erfarne juridiske eksperter. Tilsammen står de som garanter for en række aktuelle og kvalificerede indlæg, diskussioner og bud på praktiske løsninger.

## BLIV INSPIRERET TIL NYE LØSNINGER

Som deltager vil du ikke alene gå hjem fra konferencen fuldt opdateret, du vil samtidig have nye idéer og løsninger med i bagagen – og det handler ikke alene om dit udbytte af konferencens indlæg, men i høj grad også om din mulighed for at udveksle erfaringer med andre, der ligeledes til daglig beskæftiger sig indgående med juridiske problemstillinger i byggesektoren.

Jeg glæder mig til at byde dig velkommen!

Med venlig hilsen



Rikke Ryge Casper  
Senior Project Manager  
IBC Euroforum

## OBLIGATORISK EFTERUDDANNELSE FOR ADVOKATER

KONFERENCEN: 14 LEKTIONER

Konferencen *Juridiske udfordringer i bygge & anlæg* lever op til kravene for obligatorisk efteruddannelse for advokater.

Efter endt konference udleverer vi et deltagerbevis til brug for senere dokumentation. Vi gør opmærksom på, at konferenceprogrammet skal gemmes sammen med deltagerbeviset. Spørgsmål vedrørende den obligatoriske efteruddannelse kan rettes til Advokatsamfundet.

## MYNDIGHEDER

Energistyrelsen

Kontorchef Trine Heidemann Garde, Center for Bygninger

Københavns Kommune

Kontorchef Lisbeth Kjær Thomsen, Økonomiforvaltningen

## BRANCHEN

NCC Construction Danmark A/S

Direktør for Strategi & Forretningsudvikling  
Martin Manthorpe

MT Højgaard A/S

Koncerndirektør Arne Becker  
Afdelingschef Tove Dyre Palnum

Rambøll

Ingeniør, erhvervsPhD-studerende Niels Tredal

Non Executive Director Birgit Wøiedemann Nørgaard

Green Building Council

Direktør Mette Qvist

## JURIDISKE RÅDGIVERE

Kammeradvokaten

Advokat, partner Kristian Hartlev  
Advokat, associeret partner Bo Schmidt Pedersen  
Advokat, juniorpartner Rasmus Holm Hansen

Viltoft

Advokat, partner Peter Fauerholdt Thommesen  
Advokat, partner Claus Berg

Kromann Reumert

Advokat, partner Morten Kofmann  
Advokat Hans Jakob Folker

Husen Advokater

Advokat, partner Klaus Kastrup-Larsen

MOLT WENGEL

Advokat, partner og ph.d. Anders Vestergaard Buch

Horten

Advokat, partner Andreas Christensen

## ORDSTYRER:

Advokat, partner Henrik Hauge Andersen, Viltoft

**08.30 Udlevering af navneskilte og deltagermateriale**  
Morgenkaffe/te

**09.00 Åbning af konferencen**  
*Senior Project Manager Rikke Ryge Casper, IBC Euroforum*

**09.05 Introduktion ved ordstyreren**  
*Advokat, partner Henrik Hauge Andersen, Viltoft*

## NYE INITIATIVER & KOMMENDE LOVGIVNING

---

**09.10 NYT fra Energistyrelsen**

- Regeringens byggepolitiske strategi – indhold, fokus & betydning
- AB systemet – processen for den kommende revision

*Kontorchef Trine Heidemann Garde, Center for Bygninger, Energistyrelsen*

**09.40 Pause**

## SOCIALE KLAUSULER & KÆDEANSVAR

---

**09.50 Hvad er sociale klausuler – og er de lovlige?**

Debatten om sociale klausuler har været omfattende, og begrebet har været brugt på mange typer af sociale og miljømæssige hensyn. Men hvad er egentligt sociale klausuler? Hvad må de omhandle, og hvor langt må de gå, før de er i strid med EU-reglerne?

- Eksempler på forskellige hensyn, der omfattes af begrebet, herunder arbejds- og ILO-klausuler
- De juridiske rammer for anvendelse af klausulerne

*Advokat, partner Andreas Christensen, Horten*

**10.35 Pause**

#### 10.45 Efterlevelse af sociale klausuler – en skærpet kontrolindsats i Københavns Kommune

Københavns Kommune har siden 2011 stillet krav til sine leverandører om – via en arbejdsklausul – at sikre løn- og arbejdsforhold svarende til gældende overenskomster i brancherne. Fra oktober 2014 har kommune skærpet kontrollen med sine leverandører – Bureau Veritas er ansat til at udføre stikprøver, Økonomiforvaltningen er ved at indtaste samtlige kontrakter med private leverandører i en database og i fremtiden er hovedentreprenører er forpligtet til selv at indberette samtlige underentreprenører til databasen.

- Hvad har vi gjort?
- Hvilke erfaringer indtil videre?

*Kontorchef Lisbeth Kjær Thomsen, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune*

#### 11.30 Pause

#### 11.45 Sociale klausuler & kædeansvar – hvad mener entreprenørerne?

*Direktør for Strategi & Forretningsudvikling Martin Manthorpe, NCC Construction Danmark A/S*

#### 12.15 DEBAT: SOCIALE KLAUSULER & KÆDEANSVAR

*Advokat, partner Andreas Christensen, Horten*

*Kontorchef Lisbeth Kjær Thomsen, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune*

*Direktør for Strategi & Forretningsudvikling Martin Manthorpe, NCC Construction Danmark A/S*

#### 12.45 Frokost

### VÆRDIEN AF KONTRAKTSTYRING

#### 13.35 Strategisk risikovurdering & forandringsledelse gennem Contract Management – en tilgang til at facilitere en hastig turnaround fra koncerndirektionen

Hos MT Højgaard bidrager Contract Management direkte til den strategiske forretning og værdiskabelsen.

- MT Højgaards tilgang – hvad, hvordan og hvorfor?
- Den 3-delte Contract Management model, der er bygget op til formålet
  - Inden kontrakternes indgåelse
  - Fra kontraktindgåelse til aflevering
  - Eget advokat kontor in-house
- Resultatet – hvad er værdien?

*Koncerndirektør Arne Becker, MT Højgaard A/S*

*Afdelingschef Tove Dyre Palnum, MT Højgaard A/S*

14.35 Pause

## NYE SAMARBEJDSFORMER

---

### 14.55 Nye muligheder for forhandling i EU-udbud

Det nye udbudsdirektiv og den nye udbudslov (pt. i høring) åbner nye muligheder for bygherrer til at udbyde opgaver i udbud med forhandling. Det gode købmandskab kan derfor i fremtiden komme i fokus: Hvordan køber man bedst og billigst, herunder hvordan nyttiggøres entreprenørernes evner ud i innovation, planlægning og udførelse bedst muligt?

**Advokat, partner Kristian Hartlev, Kammeradvokaten**

### 15.40 Kort pause

### 15.45 Brug af IKT og BIM i byggeriet – muligheder og udfordringer

Brugen af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) og digitale 3D-modeller kaldet Building Information Modeling (BIM) vinder indpas i byggeriet i udlandet og herhjemme. Det siges at BIM vil revolutionere måden vi projekterer og bygger på. Men hvad går det hele ud på? Og hvilke muligheder og udfordringer giver brugen af IKT og BIM?

- Hvordan bruger byggeriets parter IKT og BIM i dag?
- Hvad er potentialet?
- Får udbredelsen af IKT og BIM betydning for opgave- og ansvarsfordelingen mellem byggeriets parter?
- Hvilke entreprise- og udbudsretlige udfordringer giver det?

**Advokat, partner Peter Fauverholdt Thommesen, Viltoft Ingeniør, ErhvervsPhD-studerende Niels Trelldal, Rambøll**

### 16.40 Opsummering af konferencens første dag ved ordstyreren

### 16.45 Konferencens første dag slutter



08.30 Morgenkaffe/te

09.00 Ordstyreren introducerer dagens indlæg

## RISIKOSTYRING I BYGGERIET

---

09.05 **Hvad kan gå galt, hvordan opdager man at noget går galt – og hvad kan man gøre ved det i store projekter?**

**Non Executive Director Birgit Wøiedemann Nørgaard**

*Birgit Wøiedemann Nørgaard har mange års erfaring med ledelse af ingeniørtunge virksomheder. Herunder som medlem af direktionen i Grontmij i Holland og adm. direktør i Grontmij i Danmark, som bestyrelsesmedlem i en række ingeniørtunge virksomheder herunder bl.a. WSP Inc., Kværner AS, NNE Pharmaplan og var også bestyrelsesformand for Pihl A.S. i perioden 2012-13.*

09.50 Pause

10.05 **Aktuelle karteltvister i byggeriet – håndtering af procesrisici**

Konkurrencereguleringen er omfattende og kan give anledning til vanskelige tvister parterne imellem. Med afsæt i aktuelle sager drøftes risici, og hvad de involverede parter kan gøre for at sikre sig.

**Advokat Hans Jakob Folker, Kromann Reumert**

**Advokat, partner Morten Kofmann, Kromann Reumert**

10.50 Pause

11.05 **Byggeriets forsikringer – et overblik**

Spørgsmål om forsikringsforhold giver ofte anledning til tvister i byggeriet – både ved skader og ved mangler. Indlægget giver overblik over de væsentligste forhold som det er afgørende at være opmærksom på og der vil undervejs blive inddraget eksempler fra praksis.

**Advokat, partner Klaus Kastrup-Larsen, Husen Advokater**

**Advokat, associeret partner Bo Schmidt Pedersen, Kammeradvokaten**

12.00 Frokost

## ENTREPRENØREN I PROJEKTERINGEN

---

12.50 **Øget inddragelse af entreprenørens kompetencer**

Oplægget gennemgår forskellige måder, hvorpå man i højere grad kan inddrage entreprenøren i projekteringen – uden det giver uklare ansvarsforhold og uden man som offentlig bygherre kommer på kant med udbudsreglerne.

- Projektgranskning
- Entreprenørrådgivere
- Tidligt udbud
- Optimeringsforslag som tildelingskriterium
- Optimeringsfase

**Advokat, partner og ph.d. Anders Vestergaard Buch, MOLT WENGEL**

13.40 Pause

## SAMFUNDSANSVAR I BYGGERIET

---

### 13.55 Bæredygtighedscertificering – anvendelse i praksis

- Hvad betyder bæredygtighedscertificering i byggeriet?
- Krav til bæredygtighedscertificering

*Direktør Mette Qvist, Green Building Council*

14.40 Pause

### 14.50 Totaløkonomi i byggeriet – Life-Cycle-Cost (LCC) / Total-Cost-of-Ownership (TCO)

Totaløkonomien i et byggeprojekt omfatter såvel omkostningerne til opførelse af byggeriet som de efterfølgende udgifter til drift og vedligeholdelse. Omkostningerne til opførelse er ofte kun toppen af isbjerget. Der er – med rette – et stigende fokus på totaløkonomien, og de totaløkonomiske overvejelser kan ske i flere faser af et byggeprojekt.

Den stigende opmærksomhed på totaløkonomi i byggeriet styrkes med det nye EU-udbudsdirektivs eksplicite bestemmelser om livscyklusomkostninger (LCC). I oplægget vil der være fokus på de juridiske muligheder og faldgrupper, der er knyttet til inddragelse af totaløkonomiske overvejelser i praksis.

*Advokat, juniorpartner Rasmus Holm Hansen, Kammeradvokaten*

15.35 Pause

### 15.45 NYT charter om samfundsansvar i byggeriet

Byggherreforeningen & Realdania præsenterede i september 2014 et charter – dvs. en række principper for håndtering af samfundsansvar i bygge-, anlægs- og ejendomsbranchen.

- Etablering af Foreningen for Byggeriets Samfundsansvar
- Charterets principper
- Hvilken betydning i praksis for byggeriets parter?

*Advokat, partner Claus Berg, Viltoft (Bech-Bruun pr. 1. januar 2015)*

*Claus Berg har rådgivet Byggherreforeningen og Realdania om charteret.*

16.20 Opsummering af konferencen ved ordstyreren

16.25 Konferencen slutter

Vi tager forbehold for fejl og ændringer i programmet samt eventuelle trykfejl. Spørgsmål vedrørende konferencen besvares af Senior Project Manager Rikke Ryge Casper, telefon 41 95 14 29, e-mail rc@ibceuroforum.dk.





# ANDRE SPÆNDENDE ARRANGEMENTER

IT-KONTRAKTER 2015  
KONFERENCE, 27. & 28. JANUAR 2015, KØBENHAVN

EU-UDBUD 2015  
KONFERENCE, 14. & 15. APRIL 2015, KØBENHAVN

CONTRACT MANAGEMENT  
KONFERENCE, SEPTEMBER 2015, KØBENHAVN

LÆS MERE PÅ [WWW.IBCEUROFORUM.DK](http://WWW.IBCEUROFORUM.DK)

## AFHOLDELSSESDATO OG -STED

Konferencen *Juridiske udfordringer i bygge & anlæg* afholdes den 21. og 22. januar 2015 i Charlottet haven, Hjørringgade 12C, 2100 København Ø, telefon 35 27 15 00.

## OVERNATNING

Overnatning er ikke inkluderet i konferenceprisen. IBC Euroforum henviser til [www.visitcopenhagen.dk](http://www.visitcopenhagen.dk) for booking af hotelværelser.

## PARKERING

IBC Euroforum fralægger sig ansvaret for parkering i forbindelse med arrangementet. Rejser du med offentlig transport, ligger Nordhavn Station og buslinje 3A i umiddelbar nærhed af Charlottet haven.

## KONFERENCEPRIS

**EARLY BIRD!** TILMELDING senest 12. december 2014

**Kr. 12.995,-**

TILMELDING senest 9. januar 2015

**Kr. 13.995,-**

TILMELDING efter 9. januar 2015

**kr. 14.995,-**

alle priser er ekskl. moms

Prisen inkluderer kaffe/te, frugt og frokost samt uddybende dokumentation fra de forskellige talere.

Faktura og bekræftelse på din tilmelding vil blive fremsendt ved tilmelding.

## TILMELDING

Send eller ring til IBC Euroforum vedrørende din tilmelding. Du kan også tilmelde dig på [www.ibceuroforum.dk](http://www.ibceuroforum.dk) eller [registration@ibceuroforum.dk](mailto:registration@ibceuroforum.dk). Tilmelding er bindende.

## AFBESTILLING

Afbestilling skal ske skriftligt. Ved afbestilling indtil 14 dage før afholdelsen tilbageholdes et gebyr på 10%. Sker afbestillingen mindre end 14 dage før afholdelsen, tilbageholdes 50%, og ved afbestilling senere end 2 dage før afholdelsen betales fuld pris. Er du selv forhindret, har du ligeledes mulighed for at overdrage deltagelsen til en kollega.

IBC Euroforum ApS, Silkegade 17, st., Postboks 2023, 1012 København K, Telefon 35 25 35 45, [info@ibceuroforum.dk](mailto:info@ibceuroforum.dk), [www.ibceuroforum.dk](http://www.ibceuroforum.dk), Giro 3 93 14 55, CVR-nr 24 24 03 71



## TILMELDING TIL IBC EUROFORUMS KONFERENCE

### JURIDISKE UDFORDRINGER I BYGGE & ANLÆG

København • Konference den 21. & 22. januar 2015

Navn \_\_\_\_\_

Stilling \_\_\_\_\_

Afdeling \_\_\_\_\_

E-mail \_\_\_\_\_

Ønsker du at modtage information om kommende arrangementer via e-mail?  Ja tak  Nej tak

Firma \_\_\_\_\_

Adresse \_\_\_\_\_

Postnr. og by \_\_\_\_\_

Telefon (omstilling) \_\_\_\_\_

Hvis offentlig: Notér EAN nr./ordrenr. \_\_\_\_\_

Sekretær \_\_\_\_\_

Nærmeste chef \_\_\_\_\_

Jeg er forhindret i at deltage og ønsker derfor at rekvirere talernes præsentationsmateriale fra konferencen (kr. 2.495,- ekskl. moms).


### JEG ØNSKER AT DELTAGE:

*Alle priser er ekskl. moms.*

Sæt X	<b>EARLY BIRD!</b> Tilmelding senest 12. december 2014	Tilmelding senest 9. januar 2015	Tilmelding efter 9. januar 2015
	Kr. 12.995,-	Kr. 13.995,-	Kr. 14.995,-

SÅDAN KAN DU TILMELDE DIG:

**Venligst oplys tilmeldingskode – se adressefelt**

 35 25 35 45



www.ibceuroforum.dk/bj



registration@ibceuroforum.dk



IBC Euroforum  
Silkegade 17, st.  
1113 København K